

vetra tudi ni bilo spodaj v zavetju. Družbo so mi delale le vitke smreke in jelke, debele bukve in gabri in zimsko sonce.

Vendar je bilo metrov malo več kot petsto, dokler nisem zagledal levo spodaj v dolini hišo, zgoraj v pobočju pa se je svetilo nekaj belega; mar je to ta vikend? Po nekaj korakih zagledam na desni novo kamnito cesto in na koncu ceste jaso. Ob cesti je keson hladilnega voza. No, to pa res ni vikend! Vendar že po nekaj korakih zagledam trdno zaprto počitniško hišo in nedograjeno hišo. Ob obeh pa dve njivici, ki sta verjetno poleti lepo obdelani. Kamnita cesta se še malo vzpenja in šele ob njej zagledam markacijo. Pelje v gozd, kjer leži sneg nekaj centimov na debelo. Vendar se prijetno vdira in pot ni težka, po nekaj deset metrih pa se cepi. Saj, nekdo je hodil pred menoj! Vendar je tisti šel naprej brez markacije, jaz se pa raje držim markacije, in grem v hrib. Malo višje je gozd že redkejši, snežnih zaplat pa je dosti manj. Vendar stopim prav na vsako, da bom znala nazaj, če bi zgrešila markacije, ki so kar goste, navzgor in navzdol, a so videti bolj stare. Tudi kakšna skala pogleda izpod stelje.

Skozi golo drevje že vidim Zadložsko kotlino in kmalu sem na vrhu. Tam je res tudi solidno zgrajen razglednik z lestvijo. Od Kališerja do sem nisem potrebovala pol ure, temveč petdeset minut. Na razglednik se nisem hotela povzpeli. Kdo me bi rešil, če bi se mi zavrtelo v glavi? Saj je Alpe, Zadlog in celo tja proti Logatcu in Vrhniki videti tudi skozi drevje.

Deset minut manjka do treh. Čez dobro uro bo noč! Hitro poiščem svoje stopinje in se vračam proti Kališerju. Če ne bi bila tako pozna ura, bi lahko šla do **Kampelca**. Raje pa jo uberem po že znani poti nazaj. A srečala sem le dva avta, ki sta šla najbrž do Kališerja ali do **Brkovnika**. Nazaj ni šel nihče. In vendar sem pri Cencu dobila znanca, ki so me postavili prav pred hišna vrata!

Pol petih je bilo, ravno pravočasno sem prišla, da sem še rešila ogenj v peči in za svetlega še nakrmila kokoši.

Telohove popke sem skrbno položila na mah v pokrovko plastične posodice. Podobni so nerazcveteli deklici, ki jo je ugonobila zahrbtna bolezen. Odnemem jih na »žegen«. Na grobu mojega sina so telohi že od prejšnjih nedelj...

TVEGANO PLANINARJENJE PO LEDENIH POTEH

POHOD NA ARIHOVO PEČ

IVANKA KOROŠEC

Konec dober, vse dobro, bi lahko rekli. Nikar pa ne pomisliti, kaj bi se lahko zgodilo, če bi nam bila sreča le malo manj naklonjena.

Ali ste že kdaj doživeli, da vas je nekaj - dogodek, človek ali stvar - pretreslo do mozga, popolnoma in do dna in ste v hipu spoznali, kako dragoceno in enkratno je življenje in ste čisto jasno zagledali ločnico med življenjem in smrtjo? Ali ste potem opazili, kako modro je nebo in kako visoki so vrhovi? Ste občutili radost, ki se je sploh ne da popisati, da se tisto, kar bi bilo lahko tako usodno, vendarle ni zgodilo?

DRSALNICE NA STEZAH

V nedeljo, 1. marca 1992, so organizirali XIV. spominski pohod na Arihovo peč v Avstriji. Ob pol devetih zjutraj smo se pripeljali na parkirni prostor nad Svatnami na Koroškem. Jasen dan je bil, polja in travniki so bili pomrzneni, čeprav se je sonce že zavihtelo visoko na nebo. Ob cesti je stala stojnica, kjer je bilo treba plačati 50 šilingov štartnine in vsi, ki so izstopali iz avtobusov, so gledali, da se bodo čimprej priključili vrsti pred to pobiralnico. Tla na cesti pa so bila gladka kot šipa.

Eden od planincev iz avtobusa, ki je pripeljal za nami, je nič hudega sluteč stopil na cesto, spodneslo ga je v delčko sekunde, ki je prekratek za vsakršno reagiranje, udaril je z glavo na cesto in obležal v nezavesti.

Po zvočniku so začeli klicati, če je med udeleženci pohoda kakšen zdravnik, dva od organizatorjev pa sta začela s peskom posipavati cesto (kar bi morala storiti že nekaj ur prej!).

Ponesrečenec se je sicer zavedel, a vse veselje je bilo pokvarjeno. Kasneje smo izvedeli, da so ga s helikopterjem prepeljali v beljaško bolnišnico in da je z njim vse v redu.

Pot ni bila lepa - taka pač, da je treba ves čas gledati, kam boš stopil. Podnevi se v prisojna pobočja upre sonce in tali sneg, voda pa zvečer in ponoči zmrzne. Kolovozi in steze se spremenijo v drsalnice. Posebno varljiv je led, posut z odpadlimi iglicami, ki so zaježene že globoko vanj in prekrite z novo, nevidno gladko plastjo.

Po dobre pol ure hoje se je kolona pohodnikov ustavila v snegu in od udeleženca do udeleženca je šlo sporočilo, da prehod naprej ni možen. Organizator je zaprl pot, ker da je dostop do slovenske koče nevaren in bi ogrožal pohodnike. To je vse lepo in prav, a tako opozorilo bi moralo stati že spodaj na startu, tako da bi ga tako videl!

Zasukali smo se, čeprav so nekateri trmasto vztrajali. Srečevali smo »junake«, ki so govorili: »Kdo mi more preprečiti, da bi ne šel na vrh?« Ali: »Če sem že tukaj, grem tudi na vrh! Dobiti moram žig, kaj pa vendar mislijo!« In podobno.

TRMA V LEDENEM ŽLEBU

Večina je vseeno odjenjala in spustili smo se nekaj sto metrov nižje in na odcepu zavili do spominske plošče, kjer je 9. februarja 1945 padlo 8 partizanov. Narahlo sem se dotaknila plošče in pečine v strmini, posuti z bukovim listjem.

Pravzaprav je bil s tem namen dosežen, saj je pohod organiziran prav njim v spomin. Pa vendar je veliko pohodnikov imelo za cilj vse kaj drugega.

Vrnili smo se na prireditveni prostor, kjer so že igrali Fantje izpod Obirja v irharicah in s klobučki. Dobili smo tudi diplome za opravljeni pohod. Na voljo so bile pečenice ali hrenovke, čaj ali kuhan mošt. Svoj lonček k trgovini je pristavil tudi neki trgovec, ki je na poltovornjaku prodajal kavo, čokolado, margarino, banane, limone in pomaranče.

Sonce je sijalo na razmehčane poti in odjenjano zmrazil, led se je topil, sneg, na katerem so se preizkušali najbolj veseli plesalci, je bil mehak. Bili smo v veselem razpoloženju, ko smo zvedeli, da se je zgodila še ena nesreča.

Nekateri niso upoštevali opozoril organizatorjev in so jo mahnili kar naprej. Trmasto so šli dalje po ledenem žlebu, ki je bil prehoden samo za posebno opremljene planince. Tam je neki pohodnici spodrsnilo, kotalila se je 150 metrov navzdol in se ustavila ob neki skali. Potem so seveda lahko vsi odjenjali! Pohodnica je imela verjetno zlomljeno ključnico, na vso srečo pa jo je odnesla brez hujših poškodb - razen prask in podplutb, pa seveda šoka, ki ga ne bo pozabila svoj živ dan.

NEODGOVORNI ORGANIZATORJI

Za to nesrečo je seveda kriva udeleženska pohoda sama, ker ni upoštevala svaril in navodil. Vseeno pa je organizator preslabo poskrbel za varnost udeležencev. Koliko črnih in podplutb so odnesli pohodniki, ne bomo zvedeli. Sama sem videla več padcev - hvala Bogu brez posledic. Tako je starejšemu gospodu ravno pred mano v rahli strmini pri vračanju od spominske plošče spodrsnilo in je padel v plitvo ledeno kotanjo kot v nekakšno zibelko. Sreča, da je nahrbtnik ublažil udarec, sicer bi se njegovim rebrom slabo pisalo. Rekel je, da se ni udaril, priznal pa je, da se je hudo ustrašil, a šele potem, ko je z nogami v zraku že ležal na tleh. - Ko smo se po zaledeneli poti vračali navzdol, je za mano čudno počilo, kot bi nekdo

s pnevmatskim kladivom hotel razbiti led. Ko sem se ozrla čez ramo, sem videla na tleh neko dekle, ki je imelo od bolečine spačen obraz. Medtem ko sem se ozirala, bi spodneslo tudi mene, če me ne bi že v letu ujela in ustavila podaljšana roka mojega angela varuha - moj mož.

Človek se sprašuje, kako si organizator, Slovensko planinsko društvo iz Celovca, Slovenska športna zveza Celovec in Slovensko prosvetno društvo Rož v Šentjakobu, upajo naložiti tako odgovornost na svoja pleča in organizirati tako množičen pohod po tako ledeni in nevarni poti. Povrhu vsega pa še brez zdravnikov in prve pomoči. Zakaj niso postavili več obvestil in opozoril? Šele ko smo se vračali, smo na mizi ob vstopu na pot videli ležati listek z obvestilom, da dostop do koč ni možen. Na odcepu k pečini s spominsko ploščo bi moral obvezno stati kdo od organizatorjev in opozarjati, da je možno priti do spominske plošče, naprej do koč pa ne in da je torej nesmiselno nadaljevati pot. Kaj če bi bile nesreče smrtno? Bi si lahko oprali vest z oguljeno frazo, češ da vsakdo hodi na lastno odgovornost?

Udeležba na pohodu ni bila precenjevanje lastnih sposobnosti, saj ta pot sicer velja za lahko. Vendar smo bili v nevarnosti vsi, ne samo tisti, ki so se na lastno pest podali dalje. Že prvi korak iz avtobusa bi bil lahko usoden.

Konec dober, vse dobro. Vendar le v primeru, da smo se iz tega kaj naučili.

Dolge evropske pešpoti —

Evropski popotniški zvezi (EWW) pripada od lanskega 5. oktobra dalje tri milijone popotnikov, planincev in prijateljev narave iz 25 evropskih dežel. Na članskem zborovanju EW so ta dan v samostanu Montserrat v Kataloniji v Španiji ugodili prošnjam za sprejem turističnih organizacij iz Hrvaške, Češke in Slovaške ter Islandije. Zdaj je v EWW včlanjenih 48 popotniških, domovinskih, planinskih in naravovarstvenih zvez. V Evropski popotniški zvezi, ki je bila ustanovljena pred 22 leti v Švabski Albi v Nemčiji, so po besedah sedanjega predsednika dr. **Roberta Wursta** z Dunaja zdaj dosegli »evropski format«. Zdjaj evropske dolge pešpoti povezujejo Nordkap s Sredozemskim morjem in Atlantik s črnomoško obalo, v celoti pa so te poti dolge 27000 kilometrov.

Planinska zveza Slovenije, v kateri deluje komisija za evropske pešpoti, je že dolgo članica te evropske organizacije.